

PENGALAMAN MENJALANI SESI KAUNSELING DALAM
KALANGAN PELAJAR PONTENG DI KUALA TERENGGANU.

SITI SARAH BINTI BRAHIM

SARJANA SAINS
UNIVERSITI MALAYSIA TERENGGANU
2015

PENGALAMAN SESI KAUNSELING DALAM KALANGAN PELAJAR PONTENG DI
KUALA TERENGGANU

SITI SARAH BINTI BRAHIM

Tesis Ini Dikemukakan Bagi Memenuhi Syarat Untuk Ijazah Sarjana
Di Pusat Pembangunan Sosial Dan Ekonomi
Universiti Malaysia Terengganu

Mac 2015

Abstrak tesis yang dikemukakan kepada Senat Universiti Malaysia Terengganu sebagai memenuhi keperluan untuk Ijazah Sarjana Sains.

PENGALAMAN SESI KAUNSELING DALAM KALANGAN PELAJAR PONTENG DI
KUALA TERENGGANU

SITI SARAH BINTI BRAHIM

MAC 2015

Penyelia : Profesor Madya Dr. Ruhani Bt Mat Min, Ph. D.
Pusat Pembangunan Sosial dan Ekonomi.

Kajian kualitatif ini bertujuan melihat pengalaman kaunseling dalam kalangan pelajar ponteng. Pengalaman kaunseling pelajar ponteng membolehkan pengkaji mengetahui kesan sebenar kaunseling kepada pelajar yang pernah terlibat dengan ponteng. Seramai 10 orang yang terdiri daripada pelajar ponteng terlibat dalam kajian ini. Peserta kajian ini juga adalah terdiri daripada pelajar yang sedang menjalani sesi kaunseling secara berterusan. Kaedah yang digunakan bagi pemilihan peserta kajian dalam populasi adalah kaedah persampelan bertujuan (*purposive sampling*). Data dikumpulkan melalui siri temu bual bersama peserta kajian, pemerhatian tidak turut serta, dan juga penulisan diari. Sebelum pengkaji mengambil data sebenar temu bual awal terlebih dahulu dilakukan untuk melihat kesesuaian soalan kajian berdasarkan objektif kajian. Selepas itu, temu bual sebenar dilakukan. Data dikumpul menggunakan tiga kaedah untuk memastikan keselarasan jawapan daripada peserta kajian, kajian ini juga menggunakan pemerhatian tidak turut serta dan juga penulisan diari sebanyak dua kali setelah peserta kajian melalui sesi kaunseling. Pemerhatian dilakukan bagi melihat tingkah laku peserta kajian selepas menghadiri sesi kaunseling. Dapatan kajian menunjukkan bahawa latar belakang peserta kajian yang terlibat adalah menjurus kepada pengalaman tingkah laku ponteng dalam kalangan peserta kajian. Pengalaman pelajar ini lebih tertumpu kepada empat perkara iaitu perubahan emosi

dan sikap pelajar, keprihatinan kaunselor yang memberi sokongan, dorongan, dan kepercayaan kepada pelajar, penetapan matlamat yang jelas dalam kalangan peserta kajian, dan juga kefahaman pelajar mengenai perkhidmatan kaunseling di sekolah. Sikap kaunselor yang prihatin menyumbang ke arah perubahan diri pelajar seperti perubahan emosi dan tingkah laku, penetapan matlamat yang jelas dalam hidup, dan juga dapat memberi kefahaman yang jelas tentang perkhidmatan kaunseling di sekolah. Implikasi kajian ini menunjukkan bahawa sesi kaunseling serta kaunselor sekolah memainkan peranan penting dalam membantu pelajar yang terlibat dengan ponteng untuk mengubah tingkah laku tersebut ke arah yang lebih baik.

Abstract of thesis presented to the Senate of University Malaysia Terengganu in fulfilment of the requirement for the degree of Master.

THE EXPERIENCE OF COUNSELING SESSION AMONG THE STUDENTS WHO INVOLVE IN TRUANCY IN KUALA TERENGGANU.

SITI SARAH BINTI BRAHIM

MAC 2015

Supervisor : Associate Prof. Dr. Ruhani Bt Mat Min, Ph. D.

School of Social and Economic Development.

The qualitative research was conducted to study the counselling session experience among the students who involved in truancy. Counselling experience of these students enable the researcher to identify the effectiveness of counselling for students who commit truancy. This research consist of 10 students who involve in this problem. The participants of this research are also consisting of the students who are undergoing the continuous counselling session. Purposive sampling was used as the method to select the participants within the population. Data were collected by using series of interviews with the participants, in directed observation and diary writing. A pre-interview had been conducted before the real data were taken to make sure the proposed questions are the research objectives. Then the real interview is conducted based on three different methods to ensure the consistency of feedbacks received from respective participants. Indirect observation and diary writing are used twice in this research after the participants had undergone the counselling session. Observation was conducted to see the behaviour of the participants after they had gone through counselling session. The result of this research showed that the background of the participants led them in committing truancy. The experience of the participants was focusing to four aspects which are the changes of emotion and behaviour, the awareness of counsellor who is giving

the support and trust to the students, clarity in vision of goal setting among the participants and their understanding towards counselling service in school. The awareness of the counsellor contributes to the change in emotion and behaviour, the clarity of what they want to achieve in life and better understanding counselling service in school. Implication of this research is the implications of study indicate that counselling and school counsellor play an important role in helping students involved in truancy changes the behaviour towards a better life.

PENGESAHAN

Saya mengesahkan bahawa Jawatankuasa Pemeriksa bagi Siti Sarah Binti Brahim telah mengadakan peperiksaan akhir pada 13 Oktober 2014 untuk menilai tesis Ijazah Sarjana beliau bertajuk "Pengalaman Menjalani Sesi Kaunseling dalam Kalangan Pelajar Ponteng, Terengganu" mengikut peraturan yang telah ditetapkan oleh Senat Universiti Malaysia Terengganu. Jawatankuasa Pemeriksa memperakukan bahawa calon ini layak dianugerahkan ijazah tersebut. Anggota Jawatankuasa Pemeriksa adalah seperti berikut:

Dr.Raba'aton Adawiah Mohd Yusof
Pensyarah
Pusat Pengajian Pembangunan Sosial dan Ekonomi
Universiti Malaysia Terengganu
(Pengerusi Viva)

Prof. Madya Dr. Zakaria Mohamad
Pensyarah
Pusat Pengajian Pembangunan Sosial dan Ekonomi
Universiti Malaysia Terengganu
(Pemeriksa Tesis Dalam)

Prof. Madya Dr. Salleh Amat
Timbalan Pengarah (Latihan)
Pusat Pembangunan Profesional dan Kepimpinan
Universiti Kebangsaan Malaysia
(Pemeriksa Tesis Luar)

.....
Wan Salihin Wong Abdullah, Ph.D.
Profesor / Dekan
Pusat Pengajian Pembangunan Sosial
dan Ekonomi.

Tarikh:

PENGAKUAN

Saya mengakui bahawa tesis ini adalah yang asli melainkan petikan dan sedutan yang telah diberikan penghargaan dalam tesis ini. Saya juga megaku bahawa tesis ini tidak dimajukan untuk ijazah-ijazah yang lain di Universiti Malaysia Terengganu (UMT) atau di institusi-institusi lain.

SITI SARAH BINTI BRAHIM

Tesis ini telah diserahkan kepada Senat Universiti Malaysia Terengganu dan telah diterima sebagai memenuhi keperluan Ijazah Sarjana Sains.

Wan Salihin Wong Abdullah, PhD.

Profesor / Dekan

Dekan Pusat Pengajian Pembangunan Sosial dan Ekonomi
Universiti Malaysia Terengganu.

PENGHARGAAN

Alhamdulillah, setinggi-tinggi kesyukuran dipanjatkan ke hadrat ILLAHI dengan limpah dan kurniaNya mengizinkan tesis ini dapat diselesaikan dengan jayanya. Jutaan terima kasih dan setinggi-tinggi penghargaan diucapkan kepada Prof. Madya Dr. Ruhani Mat Min selaku penyelia tesis ini kerana telah banyak memberi bimbingan dan nasihat yang berharga sehingga terhasilnya tesis ini. Selain itu, terima kasih yang tidak terhingga diucapkan kepada semua pensyarah Pusat Pengajian Pembangunan Sosial dan Ekonomi samada yang terlibat secara langsung mahupun tidak langsung dalam proses menyempurnakan tesis ini.

Ucapan terima kasih juga ditujukan kepada Jabatan Pelajaran Negeri Terengganu, dan kepada pengetua serta guru-guru yang terlibat dan memberi kerjasama dalam menjayakan kajian ini.

Teristimewa juga penghargaan ini ditujukan buat ayahanda dan bonda yang telah banyak memberi dorongan dan sokongan serta pengorbanan yang tidak terhingga. Buat teman-teman seperjuangan juga diucapkan ribuan terima kasih di atas segala sokongan dan perkongsian ilmu sepanjang proses menyiapkan kajian ini. Jasa kalian amatlah dihargai semoga mendapat berkat dan keredhaan daripadaNya.

SENARAI KANDUNGAN

	Halaman
ABSTRAK	i
ABSTRACT	iii
PENGHARGAAN	v
PENGAKUAN	vi
SENARAI KANDUNGAN	viii
SENARAI JADUAL	xi
SENARAI RAJAH	xi

BAB

1	Pengenalan	
1.1	Latar belakang Kajian	1
1.2	Pendekatan Teori	4
1.2.1	Teori Psikologi Individu Alfred Adler	5
1.2.2	Teori Pemusatan Insan Carl Rogers	8
1.3	Pernyataan Masalah	11
1.4	Persoalan Kajian	18
1.5	Objektif Kajian	18
1.6	Kerangka Konseptual	19
1.7	Kepentingan Kajian	20
1.8	Definisi Operasional	
1.8.1	Definisi Ponteng	20
1.8.2	Definisi Kaunseling	21
1.8.3	Definisi Pelajar Sekolah	22
1.9	Rumusan	22

2	KAJIAN LITERATUR	23
	2.1 Pengenalan	23
	2.2 Pelajar Ponteng	24
	2.2.1 Latar Belakang Pelajar Ponteng	24
	2.3 Faktor-faktor Pelajar Ponteng	25
	2.3.1 Faktor Diri	25
	2.3.2 Faktor Persekitaran Keluarga	29
	2.3.3 Faktor Persekitaran Rakan Sebaya	32
	2.3.4 Faktor Persekitaran Sekolah	34
	2.4 Penerimaan Pelajar Terhadap Tingkah Laku Ponteng	36
	2.5 Proses Kaunseling	37
	2.5.1 Pendekatan Kaunseling yang Digunakan Terhadap Pelajar Ponteng	37
	2.5.2 Keberkesanan Sesi Kaunseling Terhadap Pelajar Ponteng	40
	2.6 Sistem Sokongan Terhadap Pelajar Ponteng	41
	2.7 Perkhidmatan Bimbingan dan Kaunseling di Sekolah	42
	2.8 Rumusan	47
3	METODOLOGI KAJIAN	49
	3.1 Pengenalan	49
	3.2 Reka Bentuk Kajian	50
	3.2.1 Kajian Kualitatif	50
	3.2.2 Pendekatan Kajian Kes	53
	3.3 Tempat Kajian	55
	3.4 Populasi Kajian	55
	3.5 Peserta Kajian	56
	3.5.1 Persetujuan Bermaklum	57
	3.6 Kaedah Pengumpulan Data	58
	3.6.1 Triangulasi	58
	3.6.2 Temubual Semi Struktur	60
	3.6.3 Pemerhatian Tidak Turut Serta	60
	3.6.4 Penulisan Diari	61

3.7	Prosedur Pengumpulan Data	62
3.7.1	Temu bual Semi Struktur	63
3.7.2	Temu bual Awal	64
3.7.3	Temu bual Sebenar	65
3.7.4	Soalan Temu bual	66
3.7.5	Pemerhatian Tidak Turut Serta	68
3.7.6	Penulisan Diari	69
3.8	Limitasi Kajian	70
3.9	Rumusan	71
4	ANALISIS DATA DAN KEPUTUSAN KAJIAN	72
4.1	Pengenalan	72
4.2	Latar Belakang Peserta Kajian	74
4.2.1	Deskriptif Latar Belakang Peserta Kajian	77
4.2.2	Jenis-jenis Ponteng dalam Kalangan Peserta Kajian	79
4.2.3	Tempoh Masa Terlibat dengan Ponteng dalam Kalangan Peserta Kajian	81
4.2.4	Persoalan Kajian 1: Apakah Faktor Mendorong Pelajar Ponteng?	83
4.3	Pengalaman Menjalani Sesi Kaunseling dalam Kalangan Pelajar Ponteng	86
4.3.1	Persoalan Kajian 2: Bagaimana sesi kaunseling membantu pelajar ponteng?	87
4.3.2	Persoalan Kajian 3: Apa Kesan Sesi Kaunseling Terhadap Pelajar Ponteng?	92
4.3.3	Tema 3: Penetapan Matlamat	98
4.3.4	Persoalan Kajian 4: Bagaimana Penerimaan Pelajar Ponteng Terhadap Kaunseling?	103
4.4	Kesimpulan	110

5	PERBINCANGAN DAN CADANGAN	111
5.1	Pengenalan	111
5.2	Perbincangan Kajian	113
5.2.1	Faktor Mendorong Pelajar Ponteng	113
5.2.2	Sesi Kaunseling Membantu Pelajar Ponteng	116
5.2.2.1	Keperihatinan, sokongan, dan dorongan kaunselor	116
5.2.3	Kesan Sesi Kaunseling Terhadap Pelajar Ponteng	118
5.2.3.1	Perubahan Sikap dan Emosi	118
5.2.3.2	Penetapan Matlamat yang Jelas	121
5.2.4	Penerimaan Pelajar Ponteng Terhadap Perkhidmatan Kaunseling	122
5.2.4.1	Kefahaman Pelajar Mengenai Perkhidmatan Kaunseling di Sekolah	122
5.3	Implikasi Kajian	124
5.4	Cadangan Kajian	126
5.5	Rumusan	127
	RUJUKAN	129
	LAMPIRAN	

SENARAI JADUAL

- 1.1 Jumlah Bilangan Kes Mengikut Kes Salah Laku.
- 1.2 Jumlah Murid Dibuang Sekolah Kerana Melanggar Disiplin Sekolah.
- 1.3 Laporan Pelanggaran Disiplin dalam Kalangan Pelajar Sekolah Menengah di Terengganu.

- 4.1 Latar Belakang Peserta Kajian
- 4.2 Pengalaman Sesi Kaunseling dalam Kalangan Peserta Kajian

SENARAI RAJAH

- 1.1: Rajah Kerangka Konseptual

- 3.1: Rajah Gambaran Prosedur Pengumpulan Data

- 4.1 Tema 1
- 4.2 Tema 2
- 4.3 Tema 3
- 4.4 Tema 4

- 4.5 Tema Keseluruhan Pengalaman Menjalani Sesi Kaunseling dalam kalangan pelajar ponteng